

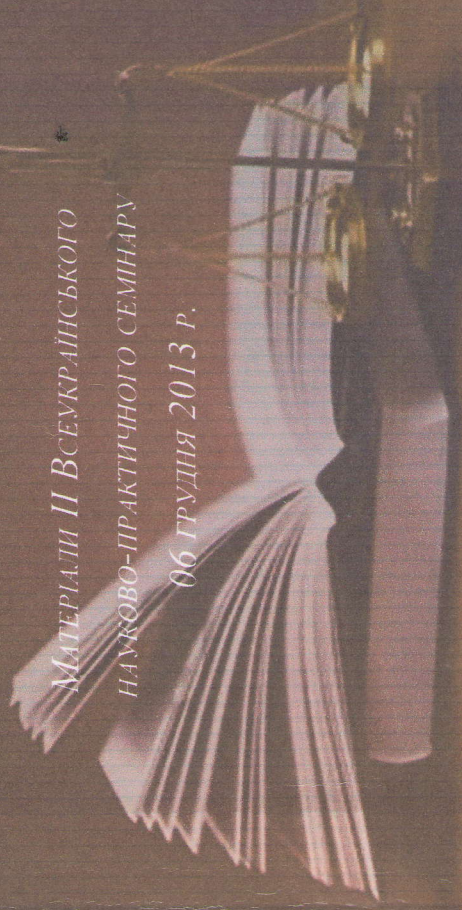
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА
ІМЕНІ КОРОЛЯ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОСЕРЕДОК
ВГО «АСОЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ**

*МАТЕРІАЛИ II ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ*

06 ГРУДНЯ 2013 Р.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК - 2013 Р.

СЕКЦІЯ № 1

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І КРИМІНОЛОГІЇ. КРИМІНАЛЬНО-
ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

Теоретичні та практичні проблеми розвитку кримінального права і процесу: матеріали II Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Івано-Франківськ, 06 грудня 2013 року). – Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2013. – 184 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького (протокол № 4 від 21 листопада 2013 р.)

В збірнику опубліковано матеріали II Всеукраїнського науково-практичного семінару «Теоретичні та практичні проблеми розвитку кримінального права і процесу» (06 грудня 2013 року).

Громко Володимир Ярославович,
здобувач кафедри кримінального права та кримінології факультету з підготовки слідчих Львівського державного університету внутрішніх справ, викладач кафедри кримінального права і процесу Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СЛУЖБОВИХ ОСІБ ЗА
КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ. ДОСЛІДЖЕННЯ
НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Питання кримінальної відповідальності за злочини у сфері службової діяльності постійно були предметом ґрунтовних наукових досліджень. Значний внесок у розвиток кримінально-правових знань про службові злочини зроблено у працях В. А. Владімірова, Р. А. Гельфанда, А. А. Жижиленко, В. В. Здравомислова, Ю. П. Касаткіна, В. Ф. Кириченка, М. Й. Коржанського, М. Д. Лисова, А. Б. Сахарова, О. Я. Светлова, А. Н. Трайніна, Б. С. Утевського та ін. Ці відомі вчені у своїх працях, основну увагу присвятили загальній характеристиці злочинів у сфері службової діяльності. Для прикладу можна навести працю В. А. Владімірова та В. Ф. Кириченка «Службові злочини» (1965 р.) [1], монографії О. Я. Светлова «Боротьба з службовими зловживаннями» (1976 р.), М. Д. Лисова «Відповідальність службових осіб за радянським кримінальним правом» (1972 р.) [3], М. Й. Коржанського «Кваліфікація слідчим службових злочинів» (1986 р.) [4] та ін.

Ця проблема розглядається і в сучасних наукових дослідженнях українських вчених, предметом яких є кримінальна відповідальність службових осіб. Насамперед, слід згадати працю М. А. Клименка, М. І. Мельника та

© Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького, 2013

По-друге, це кут огляду відеокамери, він повинен бути не менш ніж 120 градусів, щоб забезпечити широку зону зйомки. Чим більше кут огляду, тим більший обсяг інформації буде зафіксовано на носії.

По-третє, це можливість ведення запису в умовах поганого освітлення (ніч, дощ, туман і т.д.) Більшість наявних кримінальних правопорушень вчинюються саме за таких умов. Навіть звичайні дорожньо-транспортні пригоди часто трапляються саме за несприятливих природних умов.

По-четверте, це можливість автоматичного або мануального накладення і відображення на відеозапис дати, часу, і навіть координат GPS. Тому, що саме ці ознаки, характеризують місце та час вчинення кримінального правопорушення, і найчастіше саме їх потрібно встановити.

По-п'яте, це наявність додаткового, власного елемента живлення, при аварії, або несанкціонованому відключенні загального живлення, відеокамера перейде на автономний режим і задокументує перебіг події.

Петечел Олексій Юрійович,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри кримінального права

Юридичного інституту

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника

СТРОКИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗА НОВИМ КПК УКРАЇНИ: НЕДОЛІКИ ЗАКОНОДАВЦЯ

Одним із основних засад кримінального провадження, визначених Кримінальним процесуальним кодексом України є розумність строків, в тому числі досудового розслідування. Дотримання цього принципу забезпечить, з одного боку досягнення цілей покарання, зокрема його невідворотності, а з іншого – забезпечить право особи на справедливий розгляд, ефективний захист від обвинувачень. Тому, знаходження розумного балансу у вирішенні цього питання є досить актуальним.

Розумність строків визначено як основна засада кримінального провадження в статті 7 КПК України. Його ж суть визначається статтею 28 КПК України, що визначає, що

«під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки. Розумними вважаються строки, що є об'єктивно необхідними для виконання процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень. Розумні строки не можуть перевищувати передбачені цим Кодексом строки виконання окремих процесуальних дій або прийняття окремих процесуальних рішень». Даною ж статтею визначено і критерії для визначення розумності строків кримінального провадження, це: 1) складність кримінального провадження; 2) поведінка учасників кримінального провадження; 3) спосіб здійснення слідчим, прокурором і судом своїх повноважень.

Отож, стаття 219 КПК України визначає, що досудове розслідування повинно бути закінчено:

1) протягом одного місяця з дня повідомлення особи про підозру у вчиненні кримінального проступку;

2) протягом двох місяців з дня повідомлення особи про підозру у вчиненні злочину.

На перший погляд норма є абсолютно виправданою і має право на «життя». Однак практика використання даної норми, на жаль, не підтверджує оптимістичного настрою.

Якщо згадати попередню редакцію КПК України (1960 р.), то строки досудового слідства, встановлені статтею 120 вказували про два місяці з моменту порушення кримінальної справи і до направлення прокурором обвинувального висновку. І тут слід вказати про негативну практику правоохоронних органів, які будь-яким способом намагалися продовжити строки перевірки заяв і повідомлень, часто трактуючи заяви громадян як звернення, безпідставно відмовляти в порушенні кримінальної справи тощо. Все це викликало негативну реакцію в суспільстві. Новий кодекс «виправив» ситуацію, визначивши початок кримінального провадження моментом внесення заяви, повідомлення про злочин в єдиний реєстр досудових розслідувань.

Однак дана норма фактично виключила будь-які обмеження щодо строків досудового розслідування, адже вони починають відраховуватися лише з моменту повідомлення про підозру. І тут знову ж такі проявляється негативна практика розслідування злочинів. Зазвичай, пред'явлення особи обвинувачення за попередньою редакцією КПК України слідчими відтягувалася практично на кінець досудового

слідства, після чого проводилися лише деякі формальні дії і готувався обвинувальний висновок. Дана практика тепер перенесена і на нові правила досудового розслідування – момент повідомлення про підозру переноситься на якомога пізніший термін. Це дає змогу виключити майбутнього підозрюваного з процесу розслідування і дотриматися строків. При цьому очевидність підозри може формулюватися ще на стадії внесення відомостей в реєстр. Так, часто можна зустріти у відомостях реєстру висловлювання типу «посадовими особами товариства», «суб'єктом підприємницької діяльності» тощо, інколи навіть називаються конкретні прізвища. Але з формальної точки зору повідомлення про підозру не вручене, а отже і строки не розпочалися.

Така ситуація призводить до того, що досудове розслідування фактично може продовжуватися необмежений строк, що абсолютно суперечить принципу розумності строків. При цьому захистити себе в такому випадку практично неможливо, оскільки зацікавлена особа не є учасником кримінального провадження.

Список використаних джерел

1. Кримінально-процесуальний кодекс України [Текст]. – К.: Велес, 2010. – 176 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Романюк Андрій Богданович,

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного
та господарського права і процесу
Івано-Франківського факультету
НУ «Одеська юридична академія».

ЗАОЧНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ – ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ

Чинне українське кримінальне процесуальне законодавство не передбачає можливості судового

провадження та винесення вироку без участі обвинуваченого (заочного провадження).

Тим не менше, таке провадження не є чужим для вітчизняних правових традицій. Починаючи ще з правових джерел часів Київської Русі, і закінчуючи КПК України 1960 року, законодавство передбачало в окремих випадках можливість заочного засудження особи [1, с. 116-117].

До прийняття нового КПК України 2012 року фактично всі проекти кодексу, які пропонувалися до розгляду Верховній Раді України, однією із законодавчих новел передбачали введення заочного провадження [2; 3; 4; 5]. Проте, чинний КПК України взагалі не передбачає можливості заочного розгляду справи щодо обвинуваченого, який не дав згоди щодо такого розгляду.

У той же час, в світові практиці десь ширше, а десь вужче допускається використання такої диференційованої процесуальної форми, як заочне провадження. Зокрема, заочне засудження за певних умов дозволяється у США, Франції, Російській Федерації, Молдові та інших країнах.

Потреба у ширшому запровадженні заочного провадження за рахунок збільшення кола підстав, за яких можливе таке провадження, викликана сьогоденніми реаліями. Як свідчить статистика, величезна кількість кримінальних проваджень залишаються незавершеними тільки через неможливість затримати підозрюваного чи обвинуваченого, який ухиляється від явки до слідчого чи суду. Навіть у тих випадках, коли вірогідність того, що саме підозрюваний (обвинувачений) вчинив злочин, якщо він ухилився від саідства та суду, законні інтереси потерпілого та суспільства загалом залишаються незахищеними.

Таким чином, якщо підозрюваний чи обвинувачений не буде ніколи затриманий, це означає, що завдання кримінального провадження не будуть досягнуті.

І навіть якщо у особи, що підозрюється чи обвинувачується у вчиненні корисливого чи насильницького злочину, що переховується від правосуддя, є майно, за допомогою якого можна було б відшкодувати заподіяні майну чи здоров'ю потерпілих, це не може бути здійснено до винесення вироку суду. У свою чергу, вирок не може бути винесений за відсутності обвинуваченого. Тим самим, поки виходить, що інтереси потерпілих до того часу, поки